

Koordinator: Emily Halvorsen
+47 468 50 786
rogaland@fnf-nett.no
www.fnf-nett.no/rogaland
Gamle Jåttåvågen 67, 4020 Stavanger
Org.nr. 998 129 028

Stavanger kommune
postmottak.kbu@stavanger.kommune.no

Stavanger, 13. oktober, 2014

Høringsuttalelse til kommuneplan for Stavanger kommune 2014 - 2029

Forum for Natur og Friluftsliv i Stavanger (FNF) sender herved kommentarer til høringsutkast til kommuneplanen for Stavanger kommune og takker for utsatt frist per epost fra kommunen 6/10/14. Frivillige lag og foreninger har ikke samme mulighet som andre til å behandle saker raskt og vi setter derfor pris på at kommunen imøtekommer våre behov. FNF er et felles forum for flere frivillige organisasjoner med tilhold og virke i Stavanger og som representerer allmenne folkehelse- og naturverninteresser. Denne uttalelsen er et felles innspill fra følgende organisasjoner: Stavanger Turistforening, Stavanger og Rogaland Jeger- og Fiskerforening, Norsk Ornitologisk Forening Stavanger og Omegn lokallag, Norges Speiderforbund Vesterlen krets, Gandsfjord Seilforening, Norsk Botanisk Forening Rogalandsavdeling, Sørmarkas Venner og Stavanger Orienteringsklubb.

I denne høringsuttalelsen vil vi adressere tema som berører organisasjonene direkte og som er av allmenn betydning for livskvalitet og naturmangfold i Stavanger. Med folkehelse som en rød tråd i planen er også natur- og friluftslivsorganisasjonenes formål av betydning på tvers av flere tema i planen. Vi ettersøker en større prioritering av friluftsliv og naturen som vi trenger for gode levekår. Dette vil være med å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse og utjevner sosiale helseforskjeller. Den regionale folkehelseplanen har også friluftsliv som et av sine satsingsområder og følger opp det vi vet om helsegevinsten av fysisk aktivitet og opplevelse i *naturen*.

Våre viktigste innspill til kommuneplanen er som følger:

- Grøntarealene rundt Gimle Gård og ved Sørmarka arena må bevares som grøntområder og ikke omreguleres
- Marine friluftsområder bør inngå som en del av planen
- FNF-organisasjonene ønsker et fast kontaktpunkt i kommunen i forhold til utvikling av lokaler for FNF-organisasjonene

FNF er et samarbeidsforum for natur- og friluftslivsorganisasjoner. I Rogaland representerer organisasjonene ca. 50 000 medlemskap og nesten 500 årsverk frivillig arbeid. 19 er med: Stavanger Turistforening, Haugesund Turistforening, Norges Jeger og Fiskerforbund-Rogaland, Norges speiderforbund Vesterlen krets, Rogaland KFUK-KFUM speidere, Haugaland KFUK-KFUM speidere, Norsk Ornitologisk Forening avd. Rogaland, Norsk Botanisk Forening Rogalandsavd., Sykklistenes Landsforening Sør-Rogaland, Rogaland Orienteringskrets, Stavanger Kajakklubb, Haugesund Kajakklubb, Sørmarkas Venner, Stavanger Rugler Ro og Råseillag, Gandsfjord Seilforening og friluftsrådene; Ryfylke, Dalane, Jæren, og Vest. FNF Rogaland arbeider på fylkesnivå og har i tillegg to lokale fora, FNF Stavanger og FNF Haugalandet.

- FNF-organisasjonene ønsker et felles friluftslager med friluftsutstyr til bruk i alle organisasjonene og andre
- FNF-organisasjonene ønsker økt samarbeid mellom skole og friluftslivorganisasjonene om friluftaktiviteter for barn og ungdom.
- FNF-organisasjonene ønsker at det utvikles «Speiderbaser» i tilknytting til grøntområder flere steder i kommune, til bruk for speidere, friluftslivorganisasjoner og andre.

Naturopplevelse og friluftsliv er folkehelse i praksis

Stadig nye rapporter og forskningsresultater understreker friluftslivets betydning for folkehelsen og menneskers livskvalitet. Det er derfor gledelig at kommunen ser stor verdi av de frivillige organisasjonenes arbeid, og ønsker å styrke samarbeidet i årene fremover.

I undersøkelser bekreftes det at folk som er inaktive, først og fremst ønsker å bli mer aktive ved å gå tur eller å gå mer på tur. Alle andre aktiviteter følger langt etter. Fysisk aktivitet i naturen er dessuten det enkelttiltaket som gir mest uttelling for den totale helsen – både fysisk og psykisk. I tillegg er det både rimelig, lavterskel og utjevnende. Naturen i seg selv bidrar til gode levekår. Vi mener derfor at friluftsliv og naturopplevelse bør vises som egne satsingsområder i kommuneplanen.

Kapittel 1.2.1.5 De grønne områdene

Natur- og friluftsområdene i Stavanger har betydning langt utover rekreasjon. Den grønne og den marine naturen er viktig i hverdagslivet, for opplevelse gjennom hele døgnet, og er viktig for helse bare ved at den er der. Folk ferdes i naturen på vei til jobb, skole og ærend og velger ofte å bruke de mest naturskjønne, beskyttede og rolige rutene. Vi foreslår derfor at kapittelet omdøpes til bare 'Naturområdene'. Ordbruken i kapittelet er også misvisende. Vi foreslår at det gjennomgående refereres til *naturopplevelse, rekreasjon og naturmangfold*.

Plan for bynær grønn struktur

Vi applauderer forslaget om en egen plan for grønn struktur og ser fram til å delta med innspill i flere faser. Vi ønsker selvsagt å være høringspart og vil svært gjerne være med å bidra tidlig i prosessen. I forslaget til kommunen inkluderes ikke de marine friluftsområdene. Med større press på alle områder blir disse områdene langt viktigere. Den marine naturen bør inkluderes i planen og kan dermed kalles en *plan for grønn og marin struktur*.

Også marine områder må med

Friluftslivet og behov for tilrettelegging er i stadig utvikling. Turbegrepet endres og spesielt barn og unges inngang til friluftsliv og lavterskel aktivitet kan like gjerne starte med aktivitet til vanns. Organisasjonene opplever stor pågang og stor interesse for vannbasert aktivitet. Ryfylke friluftsråd som har ansvar for flere av Stavangers marine friluftsområder opplever en sterk økning i besøkende. Det er viktig at marint friluftsliv kan foregå trygt og at det finnes god

informasjon om hvor det er best å utøve aktiviteten og hvor en kan lett og sikkert gå i land. Vi oppfordrer kommunen til å involvere Ryfylke friluftsråd og samarbeide med organisasjonene i å utrede blåe korridorer, ferdselsregler og kartfesting.

Kjøring av vannscootere betyr for det meste ulovlig kjøring og støyforurensing. Fartsgrenser blir ikke overholdt og har ført til farlige situasjoner spesielt for de myke vannaktivitetene, som svømming og padling men også for seilere. Vi ber om at det etableres regelmessig kontroll av denne virksomheten og god formidling av regelverk.

Fortsatt er også tilgang til båtplasser og bygging/privatisering i strandsonen et stort hinder for at alle som ønsker det skal få nyte godt av Stavangers kyst og skjærgård. Vi forventer at kommunen har en formening om hvordan tilgang til sjøen skal sikres for de som ønsker det, og for videre drift og tilrettelegging for båtliv og ivaretagelse av marint miljø. Det er f.eks. et generelt behov for mer fleksibilitet og variasjon mht. broløsninger som tar hensyn til friluftsliv og beredskap. Kommunen kan starte med å foreslå alternativ til lav bro over Hafrsfjorden.

Tilgang til sjøen og trygg ferdsel gjelder også for de sentrumsnære områdene der en kan oppleve konflikt og uheldige kontraster mellom cruiseskipene, småbåter, veteranbåter padlere og turgåere langs den blå promenade. Slik det er nå føler mange at skipene har fortrent lokalbefolkningen og gjort havnen til flytende, forurensende hotell i stedet for et sted for vandring og opplevelse. Vi ønsker noen av skipene velkommen men helst ikke så kloss på. Vi tror at også turistene vil få mer ut av sine turer dersom de kan gå langs en havn med mer historisk preg og med lokal aktivitet.

Naturområdene i Stavanger

Flere av naturområdene i Stavanger opplever nå et sterkt press både på areal og bruk. Med en sterkt økende befolkning blir alle de store naturområdene desto viktigere for gode levekår, helse og miljø. Et av de viktigste grepene er da å bevare nok sammenhengende områder på lang sikt. Vi er opptatt av at en grense defineres *med varighet ut over kommuneplanens tidsperspektiv*. I tillegg kan langsiktig sikring av områdene styrkes ved aktiv og dokumentert bruk.

I arealdelen foreslås spesielt to verdfulle områder omregulert: Gimle Gård og et større område ved Sørmarka Arena. Begge områdene er svært viktige for å bevare nok område rundt det som faktisk brukes til friluftsliv og helsefremmende aktivitet. FNF vil på det sterkeste råde kommunen til å skjerme begge, både Stokkavatnet og Sørmarka. Også andre områder trenger å beskyttes mot bit-for-bit nedbygging og bruksendring.

Stokkavatnet og naturen på Madla

Vi er glad kommunen har fremmet alternativ til å ta Gimle Gård som vi mener er en viktig del av friluftslandskapet og en svært viktig del av den totale naturopplevelsen ved vannet.

Landbruk og andre LNF områder er viktige for at friluftsområder fremstår som fredelige og adskilt fra støy, lys og annen forurensing.

Vi ber om at Gimle Gård skjermes for all fremtid mot utbygging og inkluderes i en langsiktig plan for grønn struktur. Ved tettere utbygging langs Revheimsveien blir kulturlandskapet desto viktige som en overgang til Stokkavatnet.

Speiderne er blant flere som har tatt til ordet for bevaring av naturkvalitetene i planlegging av framtidens Madla. I planene er det tatt gode grep så langt for å sikre organisert idrett i bydelen. Det er flott men det står ennå ikke noe om hvordan kommunen skal tilrettelegge for mer friluftsliv. Speiderne og andre som driver aktivitet i friluft trenger ikke kostbare anlegg men store nok naturlike områder med skog og ellers variert landskap og med noen enkle samlingssteder eller baser. 20 – 40 meters drag er ikke egnet for speiding og vil vanskelig bidra til å vedlikeholde de gode oppvekstkvalitetene som finnes i bydelen nå. Som for speiderne er det også viktig for orienteringsløpere å ha tilstrekkelig utstrekning og størrelse på naturområdene. O-sporten har samme behov for sammenhengende skog og utmarksområder og trenger flere steder i kommunen for ikke å «bruke opp» naturen. Organisasjonene vil derfor svært gjerne delta i utforming av videre planer.

Sørmarka

Gjennom årene har naturområdene i Sørmarka skrumpet betraktelig. Naturmangfoldet trues av for lite sammenhengende areal og det blir mindre plass til aktivitet og opplevelse. Sørmarka trenger å forbli slik den er og grensene bør styrkes, ikke spises opp. Vi mener at kommunen sitt forslag om rulleskibane ved Sørmarka Arena er forhastet og overser dermed andre muligheter som kan være langt bedre for både naturen og rulleskiløpere. Vi ber om at kommunen evaluerer andre mulige områder, f.eks. et par av byomformingsområdene, gjerne i kombinasjon med ny beplantning, løpeløyper osv. Mao. En berikelse for områder der en vil ha bruksblanding og det blir viktig med avskjermede områder tilrettelagt for fysisk aktivitet som kan brukes både i lunchpauser og i fritiden. I planen sies det at området ved arenaen har liten verdi for friluftsliv. Dette er vi sterkt uenig i. Selv om området som er kloss i motorveien ikke brukes til aktivitet fungerer LNF området som en buffer både for naturopplevelse og for arter som trenger store nok områder. Kommunen påpeker annensteds i planen hvor viktig dette er for naturmangfold.

UiS-området

De fleste brukerne av Sørmarka har inntrykk av at området er større enn det det faktisk er. Hele det sørlige området som er regulert til UiS blir nå oppfattet som en del av Sørmarka. Den dagen det bygges i dette området vil mange blir sjokkert. Det er svært viktig å beholde det som er igjen. Ved planlegging for bruk av UiS området, enten det er for sykehus eller for universitet, vil vi henstille til behovet for en bred grønn sone mot Sørmarka langs motorveien i sør, ikke bare av hensyn til dagens bruk, men også av hensyn til studenter, mulige pasienter, brukere av ny sykkelstamveg (som i seg selv vil ta et stort jafs av Sørmarka), og andre brukere.

Natur er helbredende

Naturopplevelse er ikke bare det en opplever direkte, det er også det en ser eller kjenner gjennom et vindu eller en dør. Bare det å se på natur er helbredende i følge forskning. Av livsstilsykdommer får vi nå også høre at barn og unge har økende problemer med synet. Mye av dette er grunnet livsstil med my innesitting og bruk av skjerm. Bare det å se ut på natur er forebyggende og kan til en viss grad reversere et begynnende problem. Det beste er selvsagt å være ute i naturen og bruke øynene der.

Støy og behov for lokk over motorveien

Et forslag som kan tas med i en plan for grønn struktur og langsiktig plan for Sørmarka er vurdering av flere grønne lokk over motorveien. Når og hvis motorveien utvides med flere felt vil både natur og fred lide. I handlingsplan mot støy påpekes det at de røde sonene i og ved naturområder skal prioriteres i neste omgang. Ved en utvidelse av motorveien vil vi risikere å lage enorme sår over langt tid. Da ønsker vi i det minste å kunne se fram til større områder og en gjenoppretting av den gamle øst-vest ruten som gikk tapt da motorveien ble bygget.

Retningslinjer for lokaler og møte- og læringsplasser for natur- og friluftslivsorganisasjoner

Vi etterlyser egne retningslinjer for hva som skal gjelde for frivillige organisasjoner og bruk/leie av lokaler i friområdene. Til nå har flere av organisasjonene opplevd vanskelige og tidkrevende prosesser. Det har vært urimelige og ulike krav om leie, vedlikehold, og kontrakter for eksisterende lokaler av ymse kvalitet. Selv om aktivitetene for det meste er utendørs har lag og foreninger også behov for lokaler om vinteren, til trening, til opplæring m.m og disse må være i umiddelbar nærhet til eller i uteområdene.

Kapittel 1.2.1.3 Barn og unges framtid

Vi foreslår at et punkt legges til under 'derfor vil kommunen':

- Kommunen vil sørge for at opplegg for læring i friluft inkluderes i skoleplaner og at dette blir en selvfølgelig del av førskolepedagogikk, FFF og at friluftslivsturer med overnatting og pedagogisk innhold blir prioritert.

Læring i friluft

Mostun Våtmarksenter er blitt en suksess og det er stor pågang fra klasser. Dette viser at det er stort behov for kompetente formidlere om naturen men også steder som egner seg.

Vi foreslår at Stavanger kommune lager en egen oversikt over områder for undervisning i naturen med et inventar over noen av artene en kan oppleve der. Dette vil bli et supplement til Mostun og en ressurs for lærere, speidere, ungdomsledere og andre.

Vi savner en praktisk tilnærming til hvordan læring i friluft skal tas med i skolens læreplaner, drifts/kvalitetsplaner og prioriteringer. Tilbudet ved Mostun er et stort skritt i rette retning. Men, mer må til for å få lærerne og klassene ut ofte og regelmessig og ikke bare ved spesielle anledninger. Friluftsrådene i Rogaland og Friluftsrådenes Landsforbund har ressurser som kan brukes i denne sammenheng. Vi foreslår at kommunen ber Ryfylke og Jæren friluftsråd

skissere en langsiktig strategi for samarbeid med skolene om både læring i friluft og mulige løsninger for overnattingsturer og leirsteder. Samarbeid med frivillige organisasjoner vil være en viktig del av satsingen. Noen organisasjoner er allerede i gang med spesifikke tiltak. Stavanger Turistforening hatt et stort prosjekt DNT X-Ung 13-15 år som retter seg både direkte til ungdom og gjennom samarbeid med flere ungdomsskoler i Stavanger. Stavanger og Rogaland Jeger- og Fiskerforening og NJFF Rogaland har også hatt flere tilbud rettet mot barn og ungdom, inkl. samarbeid med skoler.

Kapittel 1.2.1.7 Flere på sykkel

Vi er svært glad for den økte satsingen på sykkel og ser allerede forbedringer på sykkelveiene. Men, vi er overrasket over at det er lite eller intet fokus på barn og ungdom. Stavangers sykkelstrategi er rettet mot jobbsyklisten i dag. Men, hva hjelper det når rekrutteringen blant unge mangler? Den siste reisevaneundersøkelsen viste at det er et alarmerende og sterkt økende frafall spesielt i overgang fra barneskole til ungdomsskole. Nedgangen i sykling blant ungdom gikk *fra 17 til 9 prosent i en fireårsperiode!* Det kan rett og slett bli snakk om en sykkelgenerasjon som er gått tapt. Det trenges raske strategiske grep for å reversere denne trenden. Syklistenes landsforening har gode forslag for hva som kan gjøres og mye dreier seg om foreldrenes holdning. Vi oppfordrer Stavanger kommune til å sette i gang [strakstiltak](#) og ta med et eget punkt i kommuneplanen om mål om flere barn og ungdommer som syklist.

Kapittel 1.2.2. Deltakelse

Medvirkning

I planen fremheves demokratiske rettigheter for barn og unge. Vi vil anbefale bruk av Barnetråkk som et verktøy tidlig i planprosesser. Dvs. start en kartlegging av nabolag og de nære grønne områdene snart. For at barn og unge skal ha reell medvirkning må de tas med på råd på en konkret måte så tidlig som mulig. Ikke vent til et område allerede er omregulert. Barnetråkk kan også brukes av andre grupper, f.eks. innvandrere og eldre. Arbeidet gjøres i samarbeid med skoler, nabolagsgrupper, lag og organisasjoner og trenger ikke nødvendigvis være så ressurskrevende som planavdelingen kanskje tror. Kommunen har all mulighet til å adaptere programmet. Vi oppfordrer kommunen til å la skoler og barnehager selv inkludere kartleggingen i egen læreplan på sin måte. Det er bedre at kartleggingen gjøres delvis enn ikke i det hele tatt.

Frivillighet

Frivillighet er også en gjenganger i planen. Det er en erkjennelse av at frivillig sektor er viktig. Vi er enig i at det er behov for konkrete forslag for hvordan samarbeid skal foregå i praksis og vil gjerne gå i dialog med kommunen om dette. Som alle andre opplever også natur- og friluftslivsorganisasjonene endringer i frivillighet. De fleste FNF organisasjonene opplever faktisk stabilt eller jevn økning i medlemskap og fortsatt stor interesse for å bidra med frivillige oppdrag. Men, det er økt behov for organisering av de frivillige over tid. Skal kommunen sørge for rimelig, lavterskel fysisk aktivitet for flere i samarbeid med frivillige organisasjoner, må

disse satsingene driftes og sikres varighet. Det er også stort behov for samlingspunkt og lokaler som er sentrale nok og tilgjengelig for de fleste. Disse bør ha møtelokaler, kontorer, og trivelige oppholdssteder der de frivillige kan dele ressurser og utveksle erfaringer. En viss desentralisering er nødvendig men vi trenger også noen få større felles arenaer. Vi tror slike frivillighetslokaler kan berike og styrke sentre, inklusive selveste sentrum, og bidra til økt variasjon av aktivitet også der.

Stort behov for lager

Flere av de frivillige organisasjonene ønsker å samarbeide om å få et lager med felles system for utlån av utstyr både til aktiviteter i organisasjonene og til skoler og grupper utenfor organisasjonene. Dette vil være et viktig bidrag for å kunne få med for eksempel hele skoleklasser på skiturer, på kanoturer osv. uansett bakgrunn og økonomi.

Vannforvaltning

I følge vannregionmyndigheten i Rogaland må vannmiljø høyt på agendaen i kommunene og må utredes som tema, både i kommuneplanens samfunnsdel og i andre aktuelle temaplaner. I dette planutkastet gjøres det et forsøk på å adressere temaet bla. om overvannshåndtering. Vi foreslår at vannforvaltning vies et eget kapittel allerede nå i denne planen.

Cruiseskipene er også et tema for vannforvaltning i Stavanger. Alle vannforekomster skal innen 2021, evt. innen 2027 oppnå minst god miljøtilstand. Havnen i Stavanger er ett av de mest utfordrende vannforekomstene i så måte og de hyppige anløpene bedrer ikke situasjonen.

Restaurering og biotopforbedring – vinn – vinn for natur og folk

Restaurering er et tiltak som bør vurderes for å erstatte tapte områder men også som vannforvaltnings- og klimatiltak. Flere bekker, dammer og våtmarksområder kan være aktuelle i Stavanger. Biotopforbedring bør prioriteres da det er rimelig i forhold til strukturelle løsninger. F.eks. økoparker med åpne dammer som både renses vannet og bidrar til økt biologisk mangfold kan etableres flere steder i Stavanger. Dette kan også bli et viktig tema i plan for grønn (og marin) struktur.

En av vannforekomstene som bør bli høyt prioritert i den regionale vannforvaltningstiltaksplanen er **Møllebekken** som renner ut i Hafrsfjord. Vi foreslår at kommunen undersøker mulig samarbeid med KNM Harald Hårfagre for å utrede meandering og i minstefall en delvis restaurering av bekken. Stavanger og Rogaland Jeger –og Fiskerforening har tidligere samarbeidet med kommunen for å prøve å reintrodusere fiskebestander men det har vist seg å være vanskelig så lenge bekken fortsatt er kanalisert og påvirket av andre negative forhold.

En annen vannforekomst som har blitt nevnt i områdeplan på Revheim, er **Revheimskanalen**. En gjenåpning av denne er kanskje lettere å få til og kan gå foran som eksempel. En

meandrerende bekk vil tåle overvann bedre og vil være en berikelse i de nye nabolagene, der en er svært opptatt av å bevare kulturlandskap og naturlike kvaliteter slik det oppleves i dag. Når bebyggelsen tar form vil bekken være et nytt og helsebringende og oppmykende element.

Andre tiltak for natur og friluftsliv i Stavanger

Vi foreslår også flere tiltak som vi synes bør identifiseres i kommuneplanen. Noen av disse kan også videreføres og utvikles i en ny plan for grønn (og marin) struktur. Samarbeid med de frivillige organisasjonene vil være viktig for å gjennomføre deler av arbeidet.

Vi foreslår følgende:

Formidling

Det er et stort behov for informasjon på flere nivå for friluftsfolk, skoler, nabolag, barnehager, og ikke minst et økende mangfold av brukergrupper og nye typer lovbrudd. Ferdselsregler, kart, skilting, m.m. inkl. informasjon på engelsk er ønskelig. Også kontroller fra tid til annen. I noen naturområder er det konkurrerende bruk, av og til også med kommersielle tilbydere av trim og aktivitet i friluft. Dette er ikke et stort problem ennå men bør adresseres i videre planlegging.

Kartlegge friluftsliv

Grundig kartlegging av friluftslivsområder er en av satsingsområdene i Nasjonal plan for et aktivt friluftsliv. Hensikten er å få med så mange detaljer som mulig f.eks. stier som ikke nødvendigvis er merket men som brukes på vei til andre løyper. Også små og store tilrettelegginger og naturelementer som benker, skogholt, osv. kan legges inn. Ny informasjon eller retting av feil kan gjøres direkte i www.rettikartet.no. Barnetråkk kan også brukes – se også innspill om medvirkning. De 52 hverdagsturene må selvsagt på plass.

Transport

Bedre buss og ferje tilbud til naturområdene, med valg av flere stoppested. Tilbudet må være godt også på fritiden og i helgene. Dette er viktig både av hensyn til klima men også som en del av utjevning av folkehelseforskjeller. Alle må få lik mulighet til tilgang til de større naturområdene i og utenfor kommunen inkl. strender, ikke bare ved universell tilrettelegging på stedet men også muligheten til å faktisk komme fram.

En av de store fordelene ved sykling er å kunne ferdes dør til dør. Vi foreslår at bestemmelsene om nye sentre inkluderer følgende: Fasader må være åpne og inkluderende med butikker og tjenester på gateplan og ha dører ut mot tun/gate/fortau og tilstrekkelig plass for sykkelparkering like utenfor, benker, planter osv, gjerne også små 'popup' tjenester. Dette vil også gjøre gange og korte ærend til fots mulig og fristende.

Fravær av støy

Kommunen påpeker behov for hensynssoner for de stille områdene og tiltak for begrense støypåvirkning. Dette er bra men vi er redde Stavanger er under så stort press at mer må til for

å bevare nok fred og stillhet for folkehelsens del. Ved videre kartlegging av stille områder foreslår vi markering av 'hvite', helt støyfrie områder. Bevaring av disse områdene er svært viktig for det biologiske mangfoldet. Videre oppfølging blir å dokumentere tap og endring – noe som kan gi verdifulle data for videre arealplanlegging.

Naturmangfold

I tidligere kommunedelplan som omhandler natur har kommunen hatt til hensikt å styrke det biologiske mangfoldet. Vi foreslår at kommunen oppdaterer handlingsplanen for biologisk mangfold, bl.a. med en evaluering av tiltakene utført så langt og forslag om nye tiltak som kan styrkes satsingen videre. Vi ser svært gjerne at Park og vei utformer mer detaljerte bestemmelser for stedegen og variert beplantning.

Natur og friluftsliv – for alle

Organisasjonene arbeider for et allsidig, enkelt og naturvennlig friluftsliv i tråd med norsk friluftslivstradisjon som gjennom tradisjonelle og nye aktivitetsformer fremmer friluftsliv for alle. Det er også et mål at flere skal få bedre helse, bedre trivsel og økt forståelse for naturens egenverd gjennom naturopplevelser.

Undersøkelser viser at vi får størst total helsegevinst ved å satse på aktivitet ute i naturen og det de aller fleste som ønsker å være i mer aktivitet har turgåing som første valg. Mao. friluftsliv, de mest egalitære aktivitetene, er også blant den rimeligste satsingen. Men friluftsliv og naturopplevelse koster noe. Vi ber kommunen sørge for at tilrettelegging og nærmiljøanlegg for friluftsliv blir synliggjort på en bedre måte i det årlige planarbeidet. Gjerne med egen rullerende prioriteringsliste der natur- og friluftslivsorganisasjonene får være med å legge inn nye behov og forslag. Søknadene vil da være en del av prioriteringsprosessen men mange av tiltakene vil allerede være kjent av kommunen og vil kanskje kunne adresseres mer effektivt og føre til bedre og ofte rimeligere løsninger på sikt.

Vi ønsker Stavanger kommune lykke til videre med planarbeidet og det viktige arbeidet med å sikre naturområdene for fremtidige generasjoner. I denne uttalelsen har vi foreslått noe tiltak og vi håper at noe av dette kan startes neste år og dermed behørig feires som en del av markeringen av Friluftslivets år 2015.

Med vennlig hilsen

Emily Halvorsen
Koordinator

Kopi:
Rogaland fylkeskommune
Stavanger kommune, Park og vei
FNF organisasjoner